European Commission against Racism and Intolerance
Commission européenne contre le racisme et l'intolérance

CRI(96)43
Version tchèque
Czech version

EVROPSKÁ KOMISE PROTI RASISMU A NESNÁŠENLIVOSTI

VŠEOBECNÉ POLITICKÉ DOPORUČENÍ ECRI Č. 1

POTÍRÁNÍ RASISMU, XENOFOBIE, ANTISEMITISMU A JINÉ NESNÁŠENLIVOSTI

PŘIJATO 4 ŘÍJEN 1996

Štrasburk

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Pro další informace o ECRI a jejích aktivitách laskavě kontaktujte:

Secretariat of the European Commission against Racism and Intolerance
Council of Europe
F-67075 Strasbourg cedex
Tel: +33(0)3 88 41 29 64 - Fax:+33(0)3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Website: www.coe.int/ecri

Evropská komise proti rasismu a intoleranci

odvolávajíc se na Deklaraci přijatou nejvyššími představiteli států a vlád členských zemí Rady Evropy na jejich summitu konaném ve Vídni ve dnech 8. - 9. října 1993;

odvolávajíc se na Plán činnosti pro potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti, který byl přijat jako součást této Deklarace a který vyzval Výbor ministrů, aby ustavil Evropskou komisi proti rasismu a intoleranci, která by byla mimo jiné oprávněna k formulaci všeobecných politických doporučení pro členské státy Rady Evropy;

majíc na vědomí návrhy obsažené v Doporučení č. 1275 o boji proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti, které byly přijaty Parlamentním shromážděním Rady Evropy dne 28. června 1995;

jsouc přesvědčena, že efektivní potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti vyžaduje soustavný a komplexní přístup, jenž se bude odrážet v široké škále opatření, která se budou navzájem doplňovat a posilovat, a budou pokrývat veškeré aspekty života;

uvědomujíc si sociální, ekonomickou a právní odlišnost členských států, jakož i potřebu specifických opatření v této oblasti, která by uvedenou odlišnost odrážela;

jsouc si vědoma faktu, že rasismus, xenofobie, antisemitismus a jiná nesnášenlivost nemohou být potírány pouze samotnými právními nástroji, zároveň ale zdůrazňujíc fakt, že právní nástroje patří mezi jedny z nejdůležitějších a že neposilování odpovídající existující legislativy obecně poškozuje akce směřující k potírání rasismu a nesnášenlivosti;

odvolávajíc se na fakt, že střednědobá a dlouhodobá preventivní strategie založená na výchovných a dalších opatřeních je zásadní pro kontrolu a omezování různých projevů rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti a vyjadřujíc v tomto ohledu podporu aktivitám přijímaných Radou Evropy, a konkrétně v oblasti výuky dějepisu, jakož i Doporučení (84)18 o přípravě učitelů na vzdělání v oblasti chápání různých kultur, a konkrétně v kontextu migrace a Doporučení R (85)7 o výuce a studiu lidských práv ve školách;

uznávajíc aktivní úlohu, kterou mohou hrát sdělovací prostředky při posilování tolerance a vzájemného porozumění;

nalézajíc v tomto prvním všeobecném politickém doporučení, jež doplňuje další úsilí na mezinárodní úrovni, efektivní pomoc členským státům v boji proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti tím, že se zde nabízejí konkrétní a specifická opatření v rámci omezeného počtu zvláště důležitých oblastí;

doporučuje vládám členských států následující:

A. V OBLASTI PRÁVA, APLIKACE PRÁVA A PRÁVNÍCH OPATŘENÍ

- Zajistit, aby vnitrostátní právní řád na nejvyšší úrovni, například v Ústavě nebo podobných základních dokumentech právního systému, obsahoval závazek státu rovného zacházení ve vztahu ke všem osobám a závazek bojovat proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti;

- podepsat a ratifikovat odpovídající mezinárodní právní instrumenty uvedené v příloze;

- zajistit, že normy trestního, občanského a správního práva budou zřetelně a jasně čelit rasismu, xenofobii, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti, mimo jiné, zabezpečením:

    - že diskriminace v zaměstnání a v poskytování zboží a služeb obyvatelstvu bude označená za protiprávní;

    - že činy motivované rasismem a xenofobií budou přísně trestány metodami, jako např.:

        - tím, že obecné zločiny s rasovou motivací budou kvalifikovány jako specifické zločiny;

        - tím, že bude umožněno brát zvláštní ohled na rasové nebo xenofobní motivy pachatele;

    - že kriminální činy s rasistickým nebo xenofobním podtextem mohou být soudně stíhány ex officio;

    - že v souladu se závazky přijatými státy na základě odpovídajících mezinárodních instrumentů, a zvláště v souladu s Články 10 a 11 Evropské úmluvy o lidských právech:

      ústní, písemné, audiovizuální projevy, jakož i další formy projevů, včetně projevů na elektronických médiích, jež podněcují k nenávisti, diskriminaci nebo násilí proti rasově, etnicky, národnostně či nábožensky odlišným skupinám nebo jejich členům na základě jejich možné příslušnosti k uvedené skupině jsou z právního hlediska charakterizovány jako trestné činy, tyto též zahrnují výrobu, distribuci a uchovávání zmíněných materiálů;

- v souladu s výše uvedenými mezinárodními závazky přijmout opatření, včetně právních norem, je-li to nezbytné, pro boj proti rasistickým organizacím - majíc na vědomí tu skutečnost, že tyto organizace mohou ohrožovat lidská práva minoritních skupin - včetně zákazu uvedených organizací, tam kde by jejich zákaz přispěl k boji proti rasismu;

- zajistit, aby veřejnost byla informována o legislativě týkající se boje proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti;

- zajistit, aby byla věnována zvýšená pozornost v průběhu celého trestního řízení v případě trestných činů s rasistickým nebo xenofobním podtextem a aby tyto trestné činy byly aktivně a důsledně vyšetřeny;

- zajistit, aby byly shromažďovány a publikovány přesné statistické údaje o počtu trestných činů motivovaných rasismem či xenofobií, jež má k dispozici policie, o počtu případů trestního stíhání pro uvedené trestné činy, o důvodech zastavení trestního stíhání a o výsledcích trestního stíhání uvedených případů;

- zajistit, aby oběti diskriminace měly v rámci trestního, občanského i správního práva k dispozici odpovídající právní prostředky k zabezpečení finančního nebo jiného odškodnění;

- zajistit dostupnost odpovídající právní pomoci obětem diskriminace, jež se domáhají právní nápravy;

- zajistit informovanost o dostupnosti prostředků právní nápravy včetně možnosti jejich dosažení.

B. V OBLASTI POLITIKY

- Přijmout opatření na poli vzdělávání a informovanosti na podporu boje proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti;

- provádět takovou politiku, která zlepšuje informovanost o bohatství, které společnosti přináší kulturní rozmanitost;

- provádět výzkum o podstatě, příčinách a projevech rasismu, xenofobie, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti na místní, regionální a národní úrovni;

- zajistit, aby školní osnovy, např. v oblasti výuky dějepisu, byly sestaveny takovým způsobem, aby zvyšovaly pozitivní hodnocení kulturní rozmanitosti;

- vytvořit a podporovat školící kurzy, jež budou propagovat kulturní citlivost, uvědomování si předsudků a znalost právních aspektů diskriminace, pro osoby, jež jsou zodpovědné za nábor a propagaci, pro osoby, jež jsou v přímém kontaktu s veřejností, a pro osoby, jež jsou zodpovědné za zajištění, aby pracovníci v organizacích dodržovali standardy a politiku nediskriminace a rovných možností;

- zajistit, aby takové vzdělání bylo zavedeno a realizováno v policii, v rámci orgánů činných v trestním řízení, zaměstnance nápravných zařízení a pro personál jednající s lidmi bez občanství dané země, konkrétně s běženci a žadateli o azyl;

- podporovat veřejné činitele, aby při veřejných vystoupeních měli na vědomí vhodnost propagace snášenlivosti;

- zajistit, aby se policie chovala stejně ke všem členům společnosti a aby se vyvarovala jakýchkoliv projevů rasismu, xenofobie, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti;

- rozvíjet formální i neformální formy dialogu mezi policií a minoritními komunitami a zajistit existenci mechanismu pro nezávislé vyšetřování činů a konfliktů mezi policií a minoritními skupinami;

- podpořit přijímání příslušníků minoritních skupin do služeb veřejného charakteru na všech úrovních, zejména do policie včetně pomocného personálu;

- zajistit, aby veřejné služby a služby veřejného charakteru, jako jsou zdravotní péče, sociální služby a vzdělání, byly poskytovány na nediskriminačním základě všem členům společnosti;

- přijmout speciální opatření, např. opatření poskytující cílené informace, která zajistí, že všechny skupiny přicházející v úvahu mají *de facto* stejný přístup k uvedeným službám;

- podporovat a zvyšovat reálnou rovnost možností zajištěním existence speciálních školících kurzů pro členy minoritních skupin, aby měli snazší přístup na trh pracovních příležitostí;

- zahájit ve veřejném a soukromém sektoru bytového hospodářství výzkum diskriminačních praktik a bariér nebo vylučovacích mechanismů;

- zajistit, aby veřejný sektor bytového hospodářství byl založen na základě publikovaných kritérií, jež jsou v souladu se zákonem, to znamená, aby zabezpečovala rovný přístup pro všechny skupiny přicházející v úvahu, a to bez rozdílu jejich etnického původu;

- vzhledem k tomu, že je problematické vyvinout a efektivně provádět politiku v uvedených oblastech bez kvalitních údajů, shromažďovat v souladu s evropskými zákony, vyhláškami a doporučeními o ochraně údajů a ochraně soukromí, pokud se to uvedených oblastí dotýká, údaje, jež napomohou při vyhodnocení a ohodnocení situace a zkušeností skupin, jež jsou obzvláště vystaveny rasismu, xenofobii, antisemitismu a rasové nesnášenlivosti.

PŘÍLOHA

Seznam relevantních mezinárodních právních instrumentů

- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (Evropská úmluva o lidských právech) (1950) a její dodatkové protokoly
- Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků (1951)
- Úmluva Mezinárodní organizace práce o diskriminaci v zaměstnání a povolání (1958)
- Evropská sociální charta (1961) a její dodatkové protokoly
- Úmluva UNESCO proti diskriminaci ve vzdělání (1960)
- Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace(1965)
- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (1966)
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (1966) a její první opční protokol
- Evropská charta regionálních a menšinových jazyků (1992)
- Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (1995)